

Kring Per Albin

ISEREN BANERFÖRARE (som arbetarvården) har Richard Lundström skrivit en kort biografi över Per Albin Hansson (Folks i Bilds Förlag, pris 1.75). Skriften bär till de bästa i denna serie, vare utmärkt avseende på författarens genomsnittliga och konstnärliga förmågor. Det är något konkret och livfullt över teckningen, och en del så vitt jag vet nya upplysningar om Per Albin Hanssons barn- och ungdomsliv. Skildringen av de politiska insatserna är dock alltför knapp för att ge läsaren en föreställning om hans betydelse inom partiet både före och under republiktiden.

Det må tilläggas mig att bifoga ett par personliga intryck av Per Albin Hansson; de bygger främst på bländning av tal och skrifter, men också på några få personliga sammanträffanden i samband med den socialdemokratiska programrevisionen 1944. I skildringarna av Hanssons person och framträdande är det särskilt ett mycket banalt faktum som tycks mig vara förbiset eller undantaget: den alldeles exceptionellt klara och skarpa begreppsliga. Det talas om Hanssons klokskap, hans förmåga att sammanhålla och kompromissa, hans måttfullhet, men det betonas för litet att grundvalen för hans ställning helt enkelt var en genomgående intelligens. Den dödas eller beaktades av författaren — på senare år läste han väl knappast något — gjorde att han uttryckte sig trivialt och nästan aldrig kom på en gångfullt förordning; han gick systematiskt in för att medla, och den politiska spele som ättar fart i ett sådant i hans prestationer; han var både för intelligens och för intressen för att fatta i skildringarna tankelagor och kunde redan därför inte gämnas tåligt med de perspektiv som ger åtminstone en illusion av vidd och lyftning.

Särskilt erinrar jag mig ett tillfälle då det stora fästet socialdemokratiska ledare var sammankomna. Det var fråga om de allmänna grundskolorna, alltså om de gamla marxistiska begreppen klasskamp, uttagning osv. Några förvarande under alla reservationer de traditionella uttrycken, andra stämplade dem som led i en förtidrad metafysik. I Hanssons inlägg fanns inte nyckelord av allmänhetens i dessa ting, men väl en mening till uppgörelse, som var blygsam till båda sidornas argument utan att blanda sig för dem. Det märkliga var att dessa tillägg bland de delvis rätt hårda och skarpstämning uttalanden som gjordes inte verkade betydliga eller oroliktäckande; intrycket var snarare att en grupp tvivlare som påvens skugg avbrutits av en person som tröttnat på spekulatiösa och just därigenom var överlägsna. Ansvaret fanns där naturligtvis, men det var alltför väl motiverad för att det skulle vara riktigt att framhålla den som självständig faktor i den rent intellektuella kapaciteten.

RELIGIÖSA NOTISER

Den nye religiösa förändringen förklarar sig på följande sätt: "Efter äger rätt att fört utöva sin religion, skriftligt han icke därigenom stå samhällets lagar eller följande almbas föregå." Det är svårt att undertrycka ett löfte när man läser dessa ord. Paragrafen verkar att alltför enkelt lever sedan de obekräddas tider då en mörkerson i Palestina vandrade kring och läst för alla som följde honom och i hög grad störde ett världsmärkt samhälle. "Vera lagstiftare har varit ett kända av att något sådant inte får upprepas. Det som nämns ledet till att ta religionen på allvar bör motas redan i pojken. Lite stämning och klämmanas moraliska attityd gör an."

Därför är som bebott avskaffad. Men läser till att detta förhållande bereder våra kristna medlems. Här är betydande svårigheter då de såväl tilliga sådana bibelställen där djävulen uppträder. I Gustav Björns, Gustav Lindbergs och Anna Maria Rosens "Bibelskapa för reaktionära lära klasser" får man en liknande bild i boken prärogativen överlämnas. "Jesu vandring till i Uten, men ser inte något av djävulen. Jesu funderar över den kraft som Gud givit honom. "Det var god om", heter det förstått, "han sett bilden och hört en förtäringstakt". Anna Rosens fört har hon skulle kunna avståda sin kraft för att bli rik och skatta sig mat i överflöd. Men, skatte han, "men jag inte det enda som människans behov för att bli lycklig. Det följt annat som är viktigt." Efter dessa kärnföreläsningar, så bibeliskt kraftfullt formulerade av "Bibelskapa" författarna, samlar sig Frälsarens kraften till en enda: "Människan skall leva inte endast av bröd." — De övriga föreläsningarna utläggs i samma anda. Efter sådan vattning börjar man längta efter svaret. Vore det möjligt att honom fick även Bibeln direkt? I såna är faktiskt inte så invecklad, och kan var en utmärkt förtäring.

OLOF LAGERCRANTZ

Per Albin Hansson, en behårad intelligens.

komprimerade helt en kanske existerande — men väl dold — brist på kunskap. Starka bevis på Hanssons förmåga är de bevisningar som han vid partikongresserna av gav över partiets verksamhet under de följande perioderna. De är måttliga i sin upplagning, sin relativa objektivitet, sin stränga utformningen. Här finns inte de vingalag av ide och revolution som präglade Branting, tal även då hans meningar var helt ofärliga, men det finns mera av färdighet och lygigt skärpa. Dessa och många andra antaganden tyder på att Hanssons och snarare föregångna retoriken än var förmågan att uppnå den; en medveten behållning spåras i hela framställningen. Det finns alltid en risk för att genynliga kompromissar av Hanssons typ skall anses intellektuellt underlägsna de främskärare och vildare figurer man finner dem med. De anses klara, men klara på ett litet banalt och kanske rent av kompromiterande sätt. Hanssons bild bör inte förväxlas av den tankens det var fixt och fränt en utomordentlig, men inte i onödan annonserad begrepp som förde honom till ledningen.

HERBERT TINGSTEN

För blivande mödrar

De fruktansamma ärens av doktor Axel Jägerskog-Sundberg (Tidens Förlag, 100 s., 5 kr.), är en liten läsningsvärd men innehållsrik handledning för blivande mödrar, som vill veta vad graviditet och födsel innebär. Boken har sina rötter i de bästa i detta lilla format som finns tillgängliga på svenska. Författaren behandlar de kvinnliga kroppens byggnad och funktioner, det sexuella smittiva, havandeskan, förlösning och sjukdomar i samband med graviditeten. Också smittämnet angår till hjälp och skydd för den blivande kvinnan har fått ett kapital. Boken ger en klar och färdig orientering i de områden som var av stort intresse för de blivande mödrarna att veta. Någon utomordentlig framställning i svenskans språk är det alltid inte främst om. Men också med b. syn till denna begränsning saknar man kanske ett med t. ex. något om de fruktansamma ärens bärning och slut — poliet och klimakteriet, steriliteten i läkemedlet.

Jag minns en baby av doktor Axel Gustafsson (Viking förlag, 200 s., 5.75 kr.), rikar sig till samma läsare och har ungefär samma begränsning i avseende på ämnet. Doktor Gustafssons bok är emellertid utförligare och detaljrikare. Den är skriven i en mindre hänsyn och skick som med läsarens intresse har rikats om i svenska motsvarigheter på ett riktigt sätt. Men i stort sett ser också Gustafssons bok en tydlig och god information.

LAUS GYLLENSTEN

Lidingörens hyfsligt för cyklisterna. Lidingöens hyfsligt stöde på frägen ut följande berättelse: "Det är från Stockholm komna arbetarklassen vid Lidingörens, på Lidingörens på grund av de där komande förtäringarna. Berättelsen vänder till cyklisterna att leda cyklarna förbi arbetarklassen."

En enkla från ANP om arbetsdag med 15.000 kr. för att undvika värde på cirka 20 motorcyklar i förbundet verksamhet utlämna att utöver "folkbildningsarbetet" ha en möjliga arbetarvården har avdagat.

virvlande vidd i vår...
Allt det vackra nya har gjort sin entré på NK — en frisk, stimulerande friskt drar genom alla modeavdelningar och i den vackra skyltfönsterfronten — "Virvlande vidd" ... ja, det är ett typiskt drag i 1952 års modebild både i fräga om kjolar — man tar t. ex. om virvlande kjolar — och i allmänhet även när det gäller kapporna. Klänningstygen är luftiga och lätta, dräkt- och kappstygen tweed, engelskt kangan, taff, faller. Hattarna varierar i storlek — från små till stora med mjukt svängande linjer. De kan ättas rakt eller neddragna på sin enda sida — nacken skall vara fri... Ett rikt accessories med garnningar, krugar, blommor, skärp i alla bredder, searve, knappar, brocher, clips etc. Skor, väskor och handskar visar vackra detaljer i färger och material. Våren kommer av allt att döma tidigt i år — orientera Er bland allt det vackra nya på NK redan i dag...

mode-exposé

AKTIEBOLAGET NORDISKA KOMPANIET • STOCKHOLM